

Godkännande av ekonomiprogrammet

VD/3135/00.01.02.00/2026

PT/RM/AP

Enligt 37 § i kommunallagen ska varje kommun ha en kommunstrategi, i vilken fullmäktige beslutar om de långsiktiga målen för kommunens verksamhet och ekonomi. Stadsfullmäktige har godkänt Vanda stads strategi "Framtiden bor i Vanda" för åren 2026–2029 vid sitt sammanträde 26.1.2026 § 3.

Stadsfullmäktige har i sitt beslut om att godkänna strategin konstaterat att strategin genomförs via de strategiska programmen, de årliga bindande målen på stadsnivå som presenteras i budgeten, liksom verksamhetsområdenas och serviceområdenas styrkort.

I den godkända stadsstrategin anges följande om de strategiska programmen:

Vi förverkligar strategin genom sex förändringsprogram. Vi lyckas med strategin när vi åstadkommer en målinriktad förändring inom dessa kunskapsbaserat utvalda programområden. De strategiska programmen är på stadsnivå och de leds över verksamhetsområdesgränserna. Vi utvecklar stadens ledningssystem och förmågor till stöd för att programmen ska lyckas.

De strategiska programmen är enligt strategin: livskrafts- och sysselsättningsprogrammet, programmet för integration, programmet för positiv områdesutveckling, säkerhetsprogrammet, ekonomiprogrammet och miljöprogrammet. Förändringsprogrammen täcker hela strategiperioden.

Ekonomiprogrammet säkerställer att strategimålet *en stabil och hållbar ekonomi* nås under fullmäktigeperioden. Vårt mål enligt strategin är att förnya våra tjänster, balansera vår ekonomi och investera i vår framtid. Syftet med ekonomiprogrammet är att både stävja driftsekonomin utgifter och öka inkomsterna. Samtidigt genomförs de investeringar som tillväxten kräver på ett effektivt sätt genom olika modeller och samarbeten.

Den förändring som eftersträvas i programmet är att balansera driftsekonomin och dämpa den växande stadens skuldsättning. Programmet bygger på tre huvudmål:

1. Produktiv och effektiv verksamhet i Vanda
2. Förvaltning av stadens egendom och resurser
3. Ökning av stadens inkomster

Dessa huvudmål syftar till att göra Vanda stad till en stad som har ökat sina verksamhetsinkomster, uppvisar högre produktivitet och har bättre fokus. Ekonomiprogrammet preciserar strategins mål att balansera driftsekonomin, öka inkomsterna, styra stadens tillväxt på ett kontrollerat sätt och stoppa skuldsättningen.

Stadsstyrelsen 22.6.2026 § 9

Tf. stadsdirektörens förslag:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) föreslå för stadsfullmäktige att Vanda stads ekonomiprogram för 2026–2029 godkänns,

- b) konstatera att halvtidsutvärderingen av det strategiska programmet görs som en del av halvtidsutvärderingen av strategin och att genomförandet av programmet rapporteras till fullmäktige årligen, och
- c) konstatera att de strategiska programmen styr uppsättandet av strategiska årsmål, dvs. bindande mål,
- d) befullmäktiga ekonomi- och strategidirektören att göra tekniska justeringar i ekonomiprogrammet utifrån den diskussion som har förts.

Behandling:

Under behandlingen av ärendet gav stadsstyrelseledamoten Mika Niikko understödd av stadsstyrelseledamoten Jorma Hentilä följande ändringsförslag i det bifogade ekonomiprogrammet:

Bilagan, punkt 4.2.1 Effektiv och produktiv verksamhet i Vanda (sid. 7)

Den nuvarande texten:

~~"Vi granskar antalet anställda i förhållande till antalet invånare."~~

ersätts med följande text:

- Vi granskar antalet anställda i förhållande till antalet invånare och utvärderar personalstrukturen inom förvaltningen, koncernservicen och andra stödtjänster med syfte att hitta varaktiga produktivitetsförbättringar utan att äventyra de lagstadgade tjänsterna eller verksamheten inom fostran och utbildning.

Bilagan, punkt 4.2.2 Inkomster från stadskoncernens balansräkning (sid. 8)

Den nuvarande texten:

~~"Under fullmäktigeperioden utvecklar och säljer vi poster i moderstadens och stadskoncernens balansräkningstillgångar som är mindre väsentliga med tanke på serviceproduktionen."~~

ersätts med följande text:

- Under fullmäktigeperioden utvecklar och säljer vi poster i moderstadens och stadskoncernens balansräkningstillgångar som är mindre väsentliga med tanke på serviceproduktionen. För detta ändamål utarbetas ett separat program för realisering av egendom under 2026, där man identifierar de objekt för mark-, lokal- och fastighetsegendom som lämpar sig för försäljning. Programmet gäller inte minskning av ägandet av Vanda Energi.

Bilagan, punkt 4.2.3 Stadens inkomster ökar

Markanvändningen och främjandet av livskraft effektiveras (sid. 8–9)

Den nuvarande texten:

~~"Vi utarbetar en projektportfölj för företagens investeringar och etablering, där projekten i den har en utsedd projektansvarig."~~

ersätts med följande text:

- Vi utarbetar en projektportfölj för företagens investeringar och etablering, där projekten i den har en utsedd projektansvarig. I projektportföljen läggs tonvikten på investeringar som skapar ett betydande antal nya arbetsplatser, stärker kommunalskattebasen och ökar stadens livskraft.

Bilagan, punkt 4.2.3 Stadens inkomster ökar

Stadsbornas inkomstnivå ökar (sid. 9)

Efter den nuvarande texten:

"Vi ökar stadsbornas inkomstnivå genom utbildning och sysselsättning." följer följande nya text:

- Vi följer årligen upp hur förändringarna i befolkningsstrukturen, inklusive invandringen, påverkar stadens sysselsättning, skatteinkomsterna, arbetsmarknadsstödet kommunandelar samt kostnaderna för tjänsterna som en del av uppföljningen av ekonomin och livskraften.

Bilagan, punkt 4.2.3 Stadens inkomster ökar

Beskattningsgrunderna granskas (sid. 9)

Den nuvarande texten:

~~Vi granskar kommunalskattens och fastighetsskattens nivå som en del av den årliga budgetberedningen och ekonomiplaneringen. Vid granskningen beaktas effekterna av de vidtagna balanseringsåtgärderna och den ekonomiska utvecklingen.~~

ersätts med följande text:

- Vi granskar kommunalskattens och fastighetsskattens nivå som en del av den årliga budgetberedningen och ekonomiplaneringen. Vid granskningen beaktas effekterna av de vidtagna balanseringsåtgärderna, den ekonomiska utvecklingen och i första hand möjligheterna till utgiftshantering, produktivitetsåtgärder, effektivare utnyttjande av egendom och åtgärder som stärker livskraften i balanseringen av ekonomin.

Ordföranden konstaterade att man måste hålla omröstning om saken och föreslog följande omröstningsförfarande:

de som understöder tf. stadsdirektörens grundförslag röstar ja, medan de som understöder Niikkos ändringsförslag röstar nej. Omröstningsförslaget godkändes.

Vid omröstningen gavs 13 ja-röster (Kaukola, Kasonen, Rämö, Abdi, Aura, Karinen, Hakala, Kivimäki, Nummela, Räsänen, Strohm, Tammi och Tuomainen) och två nej-röster (Niikko och Hentilä).

Ordföranden konstaterade att Niikkos ändringsförslag hade blivit förkastade.

Dessutom gjorde stadsstyrelsens ersättare Ville Karinen under behandlingen av ärendet följande ändringsförslag i det bifogade ekonomiprogrammet:

Bilagan, punkt 4.2.1 Effektiv och produktiv verksamhet i Vanda (sid. 7), i slutet av meningen "Vi fortsätter att hejda och anpassa utgiftsökningen samt utföra strukturgranskning av utgifterna inom alla verksamhetsområden som en del av budgetberedningen" läggs följande mening till: "utan att äventyra tjänsternas kvalitet eller tillgång i rätt tid."

Bilagan, punkt 4.2.1 Effektiv och produktiv verksamhet i Vanda (sid. 7), följande läggs till: "Staden kommer inte att permittera eller säga upp sina anställda".

Karinens ändringsförslag förföll i brist på understöd.

Ännu under behandlingen föreslog stadsstyrelseledamoten Jorma Hentilä att ärendet ska förkastas, men det förföll i brist på understöd.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Det antecknades att stadsstyrelsens ersättare Ville Karinen lämnade in följande protokollsuttalande i ärendet:

"Vänsterförbundet förutsätter att balanseringen av stadens ekonomi genomförs utan permitteringar eller uppsägningar i besparingssyfte. Balanseringsåtgärderna ska förberedas och genomföras så att de inte äventyrar tjänsternas kvalitet, effektivitet eller tillgången till tjänster i rätt tid för kommuninvånarna. Dessutom måste beslutens konsekvenser för personalen och tjänsternas funktionsduglighet noggrant bedömas innan besluten verkställs."

Det antecknades att stadsstyrelseledamoten Mika Niikko lämnade in följande protokollsuttalande i ärendet:

"Enligt sannfinländarna är ekonomiprogrammet i den form som föreslås inte tillräckligt. Den ekonomiska situationen i Vanda är allvarlig och förutsätter ett exceptionellt konkret, mätbart och realistiskt program för balansering av ekonomin. Det föreslagna programmet identifierar många av stadens problem, men innehåller inte tillräckliga åtgärder för att lösa dem. Programmet består huvudsakligen av mål och riktlinjer utan bindande mål i eurosummer, tidsplaner eller ansvarsfördelade åtgärder för genomförandet. Sannfinländarna anser att programmet inte har beretts tillräckligt med hänsyn till de nuvarande ekonomiska realiteterna. Stadens skuldsättning fortsätter att vara stark, utvecklingen av skatteinkomsterna har varit svagare än väntat och arbetslösheten ligger fortfarande på en mycket hög nivå. Samtidigt har Vanda bundit upp en betydande del av det framtida ekonomiska spelrummet till den största investeringen i stadens historia, Vandaspåran, vars inverkan på stadens ekonomi sträcker sig flera årtionden framåt.

Vår grupp anser att det i programmet läggs alltför stor vikt vid att öka inkomstbasen utan motsvarande och konkreta åtgärder för att begränsa utgifterna. I programmet ägnas det alltför lite uppmärksamhet åt att kritiskt granska förvaltningen, stödtjänsterna, lokalerna och övriga kostnadsstrukturer.

Dessutom ger programmet inte ett tillräckligt tydligt svar på hur nya arbetsplatser och kommunalskatteinkomster skapas i Vanda. Sysselsättningen kan inte höjas till en hållbar nivå enbart genom att utveckla serviceprocesserna, utan staden behöver en målmedveten strategi för att locka till sig investeringar som skapar arbetsplatser. Sannfinländarna betonar att begränsad markegendom i första hand bör riktas till investeringar som skapar ett betydande antal nya arbetsplatser, stärker kommunalskattebasen och stöder den lokala näringsverksamheten. Stadens livskraft kan inte byggas upp enbart på investeringar vars sysselsättningseffekter är små i förhållande till de markområden och den infrastruktur som de kräver. Sannfinländarna anser att Vanda behöver ett mer konkret, mätbart och realistiskt program för balansering av ekonomin som bygger på utgiftskontroll, fler arbetsplatser, starkare skattebas och ett verkligt stopp för stadens skuldsättning."

Det antecknades att stadsstyrelseledamoten Jorma Hentilä lämnade följande protokollsuttalande i ärendet:

" Enligt Centern går ekonomiprogrammet som helhet i rätt riktning och innehåller flera riktlinjer som motsvarar de åtgärder som Centern har föreslagit redan hösten 2025.

Trots detta förblir programmet alltför allmänt och innehåller inte tillräckligt konkreta, mätbara och schemalagda åtgärder för att balansera ekonomin. Flera centrala åtgärder har beskrivits på riktlinjenivå utan mål i eurosummer eller bindande genomförandeplaner.

Centern anser att en särskild brist är att man i programmet lägger stor vikt vid att öka inkomstbasen som ett sätt att balansera ekonomin, medan en kritisk granskning av den nuvarande utgiftsbasen och konkreta anpassningsåtgärder får för lite uppmärksamhet.

Dessutom har uppföljningen av programmets genomförande framställts som alltför lätt. I programmet konstateras att fullmäktige årligen får en översikt över genomförandet, men enligt Centern bör uppföljningen vara betydligt mer realtidsbaserad, regelbunden och styra

beslutsfattandet mer än vad den gör i dag.

Centern betonar att man bör vara mer konkret särskilt när det gäller de centrala kostnads- och inkomstfaktorerna. I programmet fastställs till exempel inte:

- mål i eurosummor för besparingar i lokalkostnaderna*
- målinriktad nivå för markförsäljningsinkomster och andra inkomstflöden i samband med markanvändningen*
- bedömning av anpassningen av personalutgifterna till exempel genom mål som gäller kontrollerat utnyttjande av naturlig avgång*

Centern anser att en balansering av ekonomin förutsätter en tydligare och mer transparent helhet där:

- konkreta besparings- och effektiviseringsåtgärder fastställs*
- mål i eurosummor ställs upp för de centrala posterna*
- en schemalagd plan för genomförandet utarbetas*
- en uppföljning som sker tillräckligt ofta och i rätt tid säkerställs*

Av dessa skäl anser Centerns fullmäktigegrupp att ekonomiprogrammet som lagts fram inte ger en tillräcklig grund för en hållbar balansering av stadens ekonomi och att programmet inte bör godkännas i den form som föreslås.”

Stadsfullmäktige 24.8.2026

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar att

- a) godkänna Vanda stads ekonomiprogram för åren 2026–2029,
- b) konstatera att halvtidsutvärderingen av det strategiska programmet görs som en del av halvtidsutvärderingen av strategin och att genomförandet av programmet rapporteras till fullmäktige årligen, och
- c) konstatera att de strategiska programmen styr uppsättandet av strategiska årsmål, dvs. bindande mål,
- d) befullmäktiga ekonomi- och strategidirektören att göra tekniska justeringar i ekonomiprogrammet utifrån den diskussion som har förts.

Bilaga:

– Bilaga 1: Ekonomiprogrammet

Anvisningar för sökande av ändring: 1 Besvärsanvisning

Närmare information:

Matti Ruusula, ekonomi- och strategidirektör, tfn 0438249254,
([fornamn.efternamn\[at\]vantaa.fi](mailto:fornamn.efternamn[at]vantaa.fi))